

Verslag

(RA)2266
16 juli 2021

Tweede monitoringverslag over de uitbreiding van de toepassing van het sociaal tarief elektriciteit en aardgas naar de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming

Artikel 21*bis*, § 1/1 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 15/11, § 1*bis*/1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
EXECUTIVE SUMMARY.....	3
INLEIDING	4
1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL BESCHERMDE KLANTEN TEN GEVOLGE VAN DE UITBREIDING (GEGEVENS UIT HET VERSLAG (RA)2238)	5
2. REËLE NETTOKOST	6
2.1. Gegevens uit het verslag (RA)2238	6
2.2. Gegevens uit de nota (Z)2252	7
2.3. Samengestelde gegevens uit het verslag (RA)2238 en de nota (Z)2252	9

EXECUTIVE SUMMARY

Onderhavig verslag is het tweede monitoringverslag over de middelen die nodig zijn voor de uitbreiding van het sociaal tarief elektriciteit en aardgas naar de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming (RVT) voor de periode van 1 februari tot 31 december 2021.

Huidig verslag is gebaseerd op de vaststellingen opgenomen in het eerste monitoringverslag (RA)2238 van 7 mei 2021 over de uitbreiding van de toepassing van het sociaal tarief elektriciteit en aardgas naar de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming en in de nota (Z)2252 van 1 juli 2021 over het vastleggen van de sociale maximumprijzen en van de referentie-energiecomponenten voor elektriciteit en aardgas van toepassing op het 3de trimester van 2021.

De FOD Economie en de leveranciers hadden geen bijkomende informatie ten opzichte van de informatie opgenomen in het verslag (RA)2238. De gegevens die toen werden overgemaakt toonden dat de uitbreiding naar RVT-kanten ongeveer een verdubbeling van het aantal beschermde klanten zou vertegenwoordigen. Het geschatte totale bedrag voor de kost van de uitbreiding van de sociale tarieven elektriciteit en aardgas naar RVT-kanten werd toen geraamd op M€ 177,3 (M€ 104,8 voor elektriciteit en M€ 72,5 voor aardgas).

Ondertussen zijn de prijzen op de groothandelsmarkten sterk toegenomen, maar de weerslag van deze stijging op de sociale tarieven was beperkt omwille van plafonneringen. Op basis van de nota (Z)2252 leidt deze situatie tot een geraamde meerkost van M€ 30,8 (M€ 10,7 voor elektriciteit en M€ 20,1 voor aardgas).

De kost voor de uitbreiding van de sociale tarieven naar de RVT-kanten in 2021 kan bijgevolg geraamd worden op M€ 208,1 (M€ 115,5 voor elektriciteit en M€ 92,6 voor aardgas).

INLEIDING

De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) maakt dit verslag in het kader van artikel 21*bis*, § 1/1 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en artikel 15/11, § 1*bis*/1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

Deze artikelen werden ingevoegd door het koninklijk besluit van 28 januari 2021 tot aanvulling van de lijst beschermde residentiële afnemers bedoeld in artikel 15/10, § 2/2, eerste lid van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen en van artikel 20, § 2/1 1^e lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de aardgasondernemingen en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan en het koninklijk besluit van 29 maart 2012 tot vaststelling van de regels voor het bepalen van de kosten van de toepassing van de sociale tarieven door de elektriciteitsbedrijven en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan (hierna: het koninklijk besluit van 28 januari 2021).

Onderhavig verslag werd goedgekeurd door het directiecomité van de CREG tijdens zijn vergadering van 16 juli 2021.

1. EVOLUTIE VAN HET AANTAL BESCHERMDE KLANTEN TEN GEVOLGE VAN DE UITBREIDING (GEGEVENS UIT HET VERSLAG (RA)2238)

1. De cijfers opgeleverd door de FOD Economie voor het 1e trimester 2021 tonen een stijging van 80 % à 100 % van het aantal begunstigden van het sociaal tarief op federaal niveau.

Tabel 1 : evolutie van het totale aantal contracten en het aantal contracten met sociaal tarief

EAN	Totaal aantal contracten		Contracten met recht op sociaal tarief		Contracten met recht op sociaal tarief %	
	Aardgas	Elektriciteit	Aardgas	Elektriciteit	Aardgas	Elektriciteit
Q1 2020	3.072.345	5.142.369	322.248	522.152	10,5%	10,2%
Q1 2021	3.115.448	5.185.462	586.979	939.344	18,8%	18,1%
Delta			264.731	417.192		

Tabel 2 : evolutie van het totale aantal gezinnen en van gezinnen die recht hebben op sociaal tarief (een gezin kan over meerdere EAN's beschikken)

Gezin	Totaal aantal gezinnen	Gezinnen met recht op sociaal tarief	Gezinnen met recht op sociaal tarief (in %)
Q1 2020	4.977.049	424.943	8,5%
Q1 2021	5.017.195	871.301	17,4%

Bron : FOD Economie

2. De gegevens over contracten met sociaal tarief betreffen enkel geautomatiseerde beschermde klanten, dit wil zeggen dat klanten met het sociaal tarief via een papieren attest hier niet in opgenomen zijn. Bovenvermelde cijfers kunnen dubbels bevatten (verhuizingen, leverancierswissels, ...).

3. Voor het 1^e trimester 2021¹ leidt de uitbreiding van het sociaal tarief naar RVT-klanten tot een respectieve toename van het aantal beschermde klanten van 264.731 voor aardgas en van 417.192 voor elektriciteit. Dit is een stijging van bijna 80 % van het aantal beschermde klanten. Met dit in gedachten zal de stijging in werkelijkheid echter groter zijn omwille van de volgende redenen :

- i. een aantal klanten met een RVT-statuuut konden niet geautomatiseerd worden en zullen een papieren attest naar hun leverancier sturen om het sociaal tarief te kunnen genieten;
- ii. een aantal klanten met een RVT-statuuut omwille van een inkomen onder het plafond bepaald door het RIZIV² zullen een attest indienen om het sociaal tarief te verkrijgen in de loop van het jaar;
- iii. een bepaald aantal klanten zal ook het RVT-statuuut verkrijgen en dus ook het sociaal tarief in het 2de, 3de en 4de trimester 2021.

¹ We vermelden het 1^e trimester 2021 wetende dat het sociaal tarief van toepassing is op de RVT-klanten vanaf 1 februari 2021.

² Voor 2021 bedraagt dit jaarlijkse inkomensplafond € 19.892,01 met een toevoeging van € 3.682,55 per persoon ten laste van het gezin

4. Momenteel is het moeilijk om de definitieve stijging van het aantal beschermde klanten voor gans het jaar 2021 te voorspellen, maar we mogen ons waarschijnlijk verwachten aan een stijging van 100 % omwille van de drie voormelde elementen. We mogen ons dus verwachten aan een totaal van 645.000 klanten voor aardgas en 1.045.000 klanten voor elektriciteit. Er zitten dubbeltellingen in dit aantal. Wetende dat deze dubbeltellingen ongeveer 20 % van de gevallen vertegenwoordigen, zou het totale aantal beschermde klanten 537.500 bedragen voor aardgas en 870.000 voor elektriciteit in 2021.

5. De informatie verkregen van de belangrijkste leveranciers toont een stijging van het aantal beschermde klanten van 80 à 90 %. Dit cijfer werd vastgesteld voordat rekening werd gehouden met de papieren attesten die ze nog moeten ontvangen. Dit bevestigt de cijfers die door de FOD Economie werden meegedeeld en laat ons dus toe te rekenen op een verdubbeling van het aantal klanten.

2. REËLE NETTOKOST

2.1. Gegevens uit het verslag (RA)2238

6. De reële nettokost wordt vastgesteld door het verschil te berekenen tussen het sociaal tarief enerzijds en de referentieprijs anderzijds. De referentieprijs is de som van de referentie-energiecomponent en de nettarieven.

7. Om het verschil te bepalen, is het relevanter te kijken naar de volumes (eerder dan naar het aantal klanten), die eenduidige gegevens zijn, en dus een delta inclusief btw te gebruiken die wordt uitgedrukt in €/MWh te vermenigvuldigen met een volume uitgedrukt in MWh.

8. In 2019 kwam de delta elektriciteit overeen met € 81,7/MWh en de delta aardgas met € 21,1/MWh. In 2020 kwam de delta elektriciteit overeen met € 72,2/MWh en de delta voor aardgas met € 19,1/MWh.

9. Zowel in 2019 als in 2020 bedroeg het volume van de beschermde klanten elektriciteit 1,4 TWh. Het volume beschermde klanten aardgas bedroeg 4,2 TWh in 2019 en 4,1 TWh in 2020.

10. Uit de twee voorgaande paragrafen blijkt dat het volume toegekend aan de beschermde klanten relatief stabiel blijft. De delta (reële nettokost) uitgedrukt in €/MWh kan daarentegen variëren van jaar tot jaar in functie van bevriezingen of plafonneringen van de sociale tarieven. Uit voorzorg heeft het verslag (RA)2238 bijgevolg de hoogste waarden van 2019 weerhouden, nl. € 81,7/MWh voor de delta elektriciteit en € 21,1/MWh voor de delta aardgas.

11. Rekening houdend met deze reële nettokostenverschillen in het hoge segment en rekening houdend met de ongewijzigde volumes voor de traditionele beschermde klanten en de volumes beperkt tot de periode van 1 februari 2021 tot 31 december 2021 voor de beschermde RVT-klanten, komen we tot de volgende tabel :

Tabel 3 : raming van de bedragen van de schuldvorderingen traditionele beschermde klanten en RVT-klanten

	Elektriciteit		Aardgas	
Volume klassieke beschermde klanten	MWh	1.400.000	MWh	4.200.000
Delta netto reële kost	EUR/MWh	81,7	EUR/MWh	21,1
Geschatte delta klassieke beschermde klanten in EUR	Beschermde niet-RVT	114.380.000	Beschermde niet-RVT	88.620.000
Volume beschermde klanten RVT	MWh	1.283.333	MWh	3.435.600
Delta netto reële kost	EUR/MWh	81,7	EUR/MWh	21,1
Geschatte delta beschermde klanten RVT in EUR	Beschermde RVT	104.848.333	Beschermde RVT	72.491.160

12. Om de volumes aan de beschermde RVT-klienten toe te kennen, werd er rekening gehouden met een volume identiek aan dat van de traditionele beschermde klienten, maar beperkt tot 11/12 voor elektriciteit (waarvan de variaties in België weinig gevoelig zijn voor temperatuur) en beperkt tot 81,8 % (1-18,2 %) voor aardgas want het verbruik van de maand januari vertegenwoordigt 18,2 % van het jaarverbruik van een residentiële aardgasklant (bron : Synergrid).

13. De geraamde bedragen toe te schrijven aan de beschermde RVT-klienten zijn dus M€ 104,8 voor elektriciteit en M€ 72,5 voor aardgas. Dit vormt een totaal van M€ 177,3.

14. Volgens de informatie verkregen van de leveranciers zal minder dan de helft van het bedrag van de schuldvordering met betrekking tot de beschermde RVT-klienten worden opgenomen in de schuldvorderingen van 2021 (in te dienen in 2022). Het grootste deel van het bedrag met betrekking tot de beschermde RVT-klienten zal worden opgenomen in de schuldvorderingen van 2022 (in te dienen in 2023).

2.2. Gegevens uit de nota (Z)2252

15. Tussen mei en juli 2021 zijn de prijzen op de groothandelsmarkten sterk toegenomen. De elektriciteitsnoteringen ENDEX bedragen momenteel meer dan € 80/MWh (t.o.v. een gemiddelde van € 47/MWh in het 2^e trimester 2021) en de gasnoteringen bedragen momenteel meer dan € 30/MWh (t.o.v. € 17/MWh in het 2^e trimester 2021).

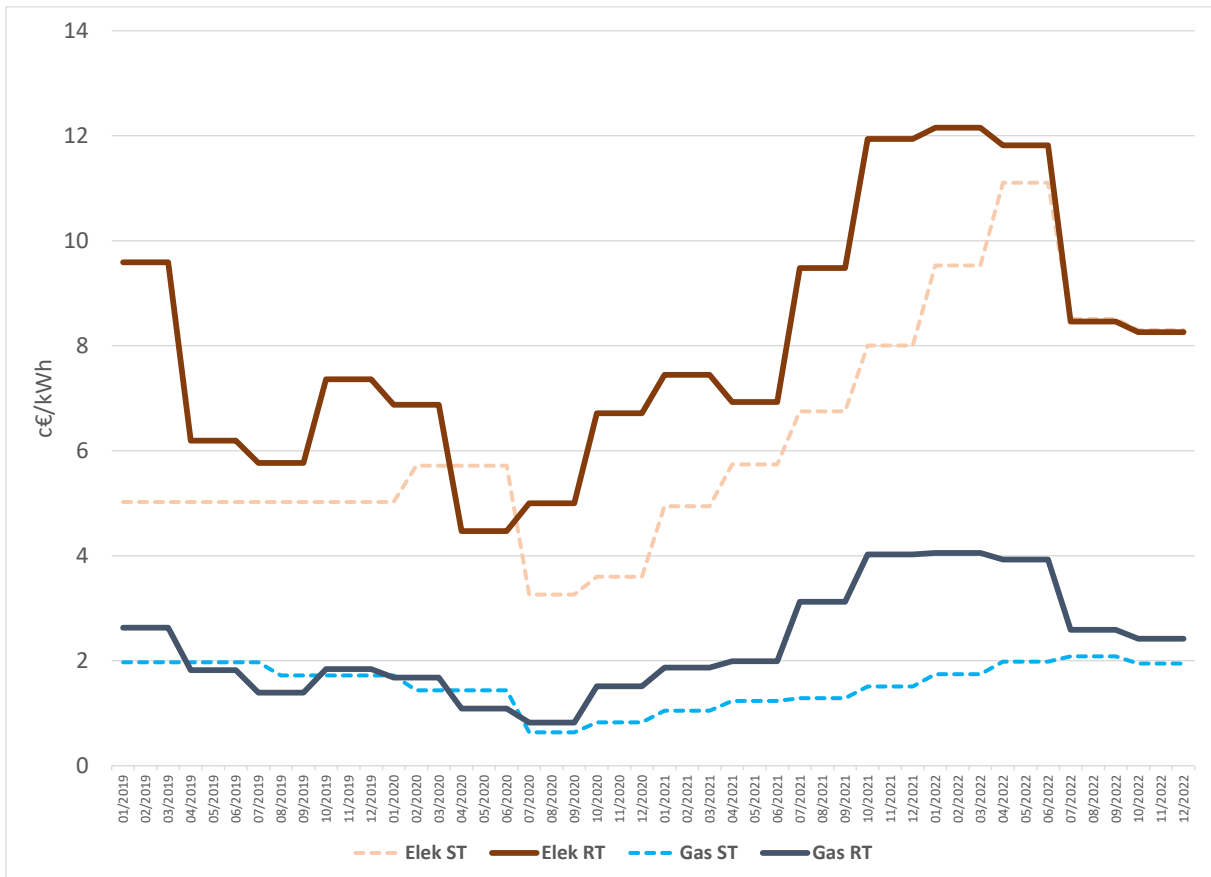
16. In de nota (Z)2252 deelt de CREG de berekeningen mee van de (geplafondeerde) sociale tarieven en de referentie-energiecomponenten (niet-geplafondeerd). In het geval van een sterke prijsstijging op de groothandelsmarkten in combinatie met een plafonnering van de sociale tarieven stijgt de delta die de reële nettokost vertegenwoordigt automatisch.

17. Voor elektriciteit wordt de stijgende impact op het staatsbudget – die de uitbreiding van het sociaal tarief naar RVT-klienten ten laste neemt – geraamd op M€ 1,7 voor het 3^e trimester 2021 en op **M€ 10,7** voor het 4^e trimester 2021 op basis van de huidige marktnoteringen.

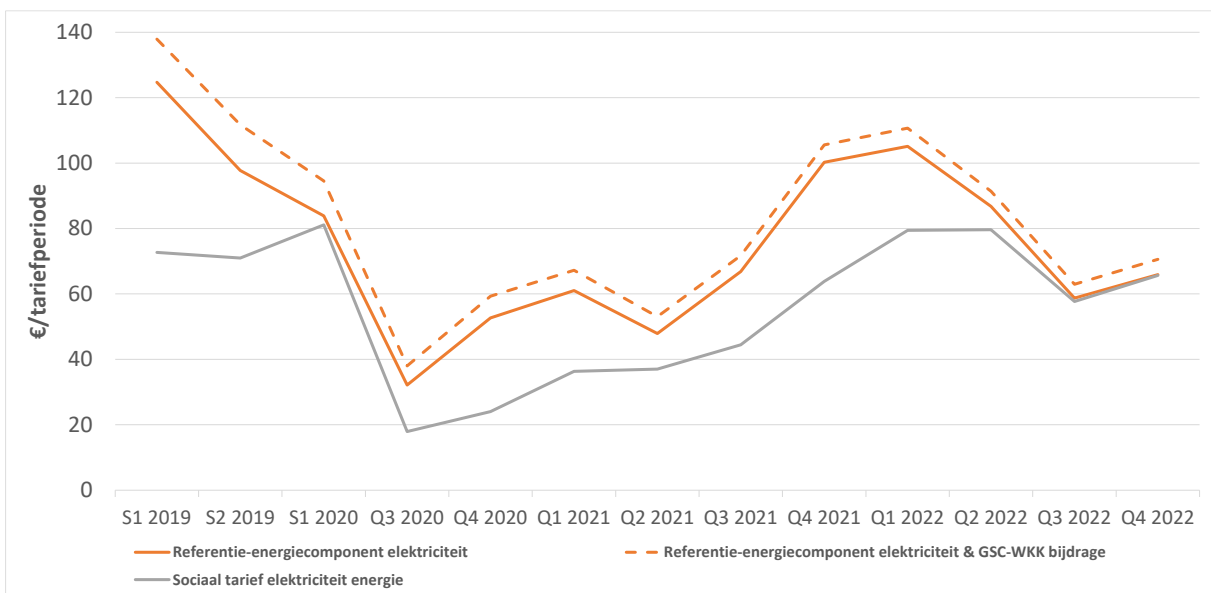
18. Voor aardgas wordt de stijgende impact op het staatsbudget geraamd op M€ 1,7 voor het 3^e trimester 2021 en op **M€ 20,1** voor het 4^e trimester 2021 op basis van de huidige marktnoteringen.

19. De hiernavolgende grafieken geven deze evolutie weer.

Grafiek 1: evolutie van de energiecomponent van de sociale tarieven en van de referentie-energiecomponent

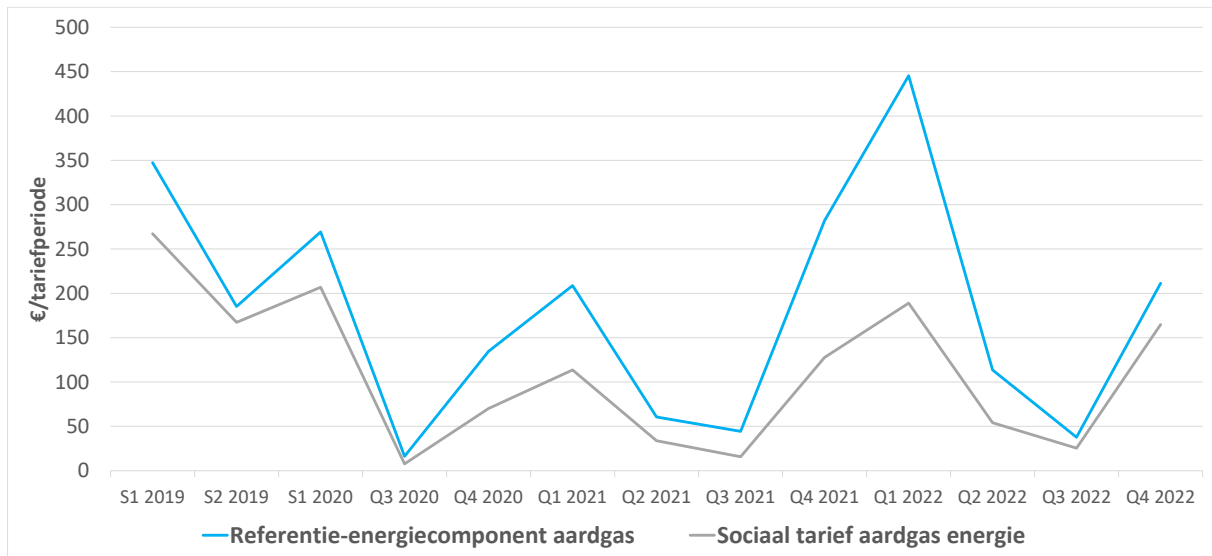

Grafiek 2: elektriciteit - enkelvoudig tarief 3.500 kWh - evolutie van de energiecomponent van de sociale tarieven en van de referentie-energiecomponent - in € per tariefperiode

Grafiek 3: aardgas - 23.260 kWh - evolutie van de energiecomponent van de sociale tarieven en van de referentie-energiecomponent - in € per tariefperiode

2.3. Samengestelde gegevens uit het verslag (RA)2238 en de nota (Z)2252

20. De gegevens uit het verslag (RA)2238 rapporteerden een kost ten laste van de Staat van M€ 177,3 (M€ 104,8 voor elektriciteit en M€ 72,5 voor aardgas). De gegevens uit de nota (Z)2252 rapporteerden een meerkost³ van M€ 30,8 [M€ 10,7 voor elektriciteit en M€ 20,1 voor aardgas) omwille van de prijsstijgingen op de groothandelsmarkten. Op basis van deze gegevens is de CREG van mening dat de kost van de uitbreiding van de sociale tarieven naar de RVT-klienten in 2021 zou stijgen tot **M€ 208,1 (M€ 115,5 voor elektriciteit en M€ 92,6 voor aardgas)**. De impact zal evenwel verspreid worden over 2022 (40 % van de schuldvordering RVT te betalen) en 2023 (60 % van de schuldvordering RVT te betalen).

21. De CREG vestigt de aandacht op het feit dat ze zich gebaseerd heeft op de meest voorzichtige veronderstellingen, nl. een verdubbeling van het aantal klanten zoals opgenomen in tabel 2 van dit verslag en niet een stijging van 80 % van dit aantal zoals opgenomen in tabel 1. Desgevallend is het mogelijk dat de reële nettokost naar beneden wordt herzien, maar voorzichtigheidshalve is het nodig om uit te gaan van de minst gunstige veronderstelling.

***

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

³ Op basis van een andere berekeningsmethode komen we tot een meerkost van M€ 30,1 (M€ 9,2 voor elektriciteit en M€ 20,9 voor aardgas).